

LÄKARFÖRBUNDETS FULLMÄKTIGEMÖTE 2007

»Viktigt få med yttrandefriheten i de privata verksamheterna«

Läkarförbundet är enigt om att värna yttrandefriheten i all offentligt finansierad verksamhet. Men frågan om straffbarhet skapade debatt.

– Vi tycker det är väldigt viktigt att få med oss yttrandefriheten in i de privata verksamheterna. Det är våra pengar. Vi måste få veta vart de går, sa Karin Båtelson, Sjukhusläkarförbundet, i utskottsberedningen på torsdagen.

Och hon fick gehör för detta. Hon och flera andra var dock missnöjda med att Centralstyrelsen, CS, inte tyckte att det

också vore bra att kräva en utredning av regeringen, i syfte att göra det straffbart för såväl individer som företag att hindra andra att yttra sig.

– Vi saknar ett hot mot dem som ständigt ger sig på våra förtroendemän, sa Bengt von Zur-Mühlen.

Men CS ville vänta och se vad Tryck- och yttrandefrihetsberedningen kommer med i frågan (se även LT nr 44/2007 sidan 3260). Utredningen berör dock inte den privata sektorn.

Debatten blossade upp på nytt i plenum på fredagen.

Mikael Rolfs, Stockholm, tyckte CS svar var lite »snålt«.

– Det här är extra viktigt när mer av vården blir privat. Den utredning som pågår har inte det i sina direktiv, så de kommer inte att ta ställning till sådana argument i remissvaren heller.

Fullmäktige gick dock på ordförande Eva Nilsson Bågenholms förslag att inte binda upp CS.

– Vi är inte oeniga i sak, men vi kan kanske hantera det här på ett bättre sätt, sa hon.

EO

Förslag från specialitetsföreningar avslogs

24 specialitetsföreningar motionerade om att CS skulle ta fram ett förslag på hur specialitetsföreningarna blir representerade i fullmäktige. Men precis som 2002 avslög fullmäktige förslaget.

Peter Vasko, Svenska cardiologföreningen, representerade de 24 föreningarna i utskottsberedningen av motionen. Han räknade upp vad specialitetsföreningarna arbetar med, t ex målbeskrivningar för ST och kvalitetsregister.

– På något sätt vill man att

förbundet får del av allt detta engagemang. Men det är ljust, eftersom specialitetsföreningarna inte känner sig riktigt representerade.

Ulla Feuk, Sjukhusläkarförbundet, hade en hel liten lista med invändningar, som hon kallade specialitetsföreningarnas skönhetsfläckar. Hon konstaterade dock att en av dem är borta nu: En del av specialitetsföreningarna accepterade inte underläkare.

Men övriga kvarstår. Medlemskap i förbundet är inte

obligatoriskt för medlemmar i specialitetsföreningarna.

– Tar vi in dessa i fullmäktige får vi icke-medlemmar som får inflytande, påpekade Ulla Feuk.

En del specialitetsföreningar har dessutom medlemmar som inte är läkare.

– De skulle också få inflytande.

Slutligen konstaterade hon att specialitetsföreningarna i hög grad domineras av chefer.

– Det skulle bli stor dominans av chefer som får inflytande.

KB

Hört på fullmäktige:

»Jag ber om ursäkt för att jag rotar i denna gryta igen.«

Peter Vasko, Svenska cardiologföreningen, presenterar motionen om att specialitetsföreningarna ska vara representerade på fullmäktige.

»Jag fick en flashback när vi pratade om fritidshus – jag hade lust att ställa mig upp och skrika håll käften när det blev rundgång hela tiden.«

Gunnar Green, Jämtlands läns läkarförening, om tidigare års fullmäktigemöten (apropå årets nya modell med den huvudsakliga diskussionen i utskott).

»Först tog de rocken, sedan tog de rummet.«

Bengt von Zur-Mühlens text till en bild på galärslavar med bar överkropp, för att illustrera behovet av ett eget arbetsrum.

»Det här är ett bra exempel på hur man ska skriva en motion om man vill ha bifall. Man ställer inga krav på tidsgränser. Man ber om en utredning.«

Gunnar Welander, Centralstyrelsen, om motionen om chefers behov av fackligt stöd, där han för övrigt också påpekade att förslaget kan bli mer konkret till nästa fullmäktige.

»Vi har ju väldigt mycket föreningar och strukturer.«

Christina Berntsson, Centralstyrelsen, om Läkarförbundet, i en diskussion om det obligatoriska medlemskapet i delföreningar.

Positivt om utskottsberedning

Årets fullmäktigemöte var det första att hållas på hösten, efter beslut på fullmäktigemötet 2006. I år bereddes också för första gången motionerna i utskott under första dagen medan omröstning och beslut skedde dag två, i stället för att allt försiggick i plenum. Ett initiativ från Centralstyrelsen och förbundskansliet för att »öka möjligheten till delaktighet och dialog«. De 42 motionerna fördelades på fem utskott och de 141 ledamöterna fick välja utskott. EO

1. Är det bra att ha fullmäktigemöte på hösten, i november? 2. Är modellen

Mara Bybrant, Sveriges yngre läkares förening, första gången på fullmäktigemöte:

– Ja, verkligen.

För oss har det gett möjlighet att förbereda sig, både i Sylf och i lokalföreningen som jag är verksam i, Stockholm.

– Ja, trevlig arbetsform och det blev ett öppet discussionsforum där vi kunde enas om andemening och skriva om motionerna så att de kunde bifallas.

Stig-Eric Åström, Östergötlands läkarförening, erfarenhet från 6–8 fullmäktigemöten:

– Ja, tidpunkten är nog inte så

dum. I maj är det så mycket helgdagar och mycket annat.

– Ja, om det är väldigt många motioner. Men problemet är representationen i utskotten för de mindre föreningarna. En del har bara två, tre representanter.

Margareta Granlund, Sjukhusläkarförbundet, femte fullmäktigemötet:

– Ja, eftersom jag är med på

Sjukhusläkarförbundet fullmäktigemöte på våren och det är en hel del frågor då, och en hel del andra möten då.

– Ja, jag tycker det var trevligt och att vi hade en konstruktiv diskussion. Jag hade lite farhågor, men det har inte blivit så långtgående diskussioner i varje fråga.

Kompromiss om fritidshusen

Gamla, hederliga medlemsförmåner ruckar man inte på så där utan vidare. Det fick Centralstyrelsen erfara, kanske inte helt oväntat, när frågan om Läkarförbundets bestånd av fritidshus blev föremål för fullmäktiges diskussion.

I verksamhetsplanen hade Centralstyrelsen, CS, deklarerat att man på några års sikt hade för avsikt att helt eller delvis avveckla denna del av förbundets fastigheter. Det handlar om fritidshus i Duved, Skanör, Sydfrankrike och Kanarieöarna.

Bakgrunden är att verksamheten går med förlust, beläggningsgraden är i genomsnitt endast 41 procent och beståndet så nedslitet att det skulle krävas stora investeringar för att rusta upp till dagens standard – miljonbelopp nämndes i sammanhanget.

Men att fritidshusen har sina varma anhängare och att denna medlemsförmån har ett symbolvärde framgick redan vid utskottsbehandlingen. Flera debattörer menade att man åtminstone borde utreda möjligheterna att behålla och rusta upp husen.

VD Catarina Andersson Forsman hade ett fylligt sif-

Utskottet föreslog en översyn av förbundets fritidshus.

fermaterial att visa upp, och ifrågasatte om det trots allt inte är bättre att satsa pengarna på förbundets kärnverksamhet. Hon fick stöd av »Sylfaren« Elin Ericsson:

– Jag ser hellre att vi verkar för att läkarna har sådana löner att vi har råd att hyra fritidshus var som helst.

En kompromiss i utskottet blev att föreslå en översyn där en eventuell avveckling kopplas till att skapa förmånligt semesterboende i andra aktörers regi.

Förnyad diskussion blev det när fullmäktige samlats till plenum, med Martin Öst, Sjukhusläkarföreningen, som kanske främste vapendragare för husbeståndet. Han liksom Inge Eriksson, Västmanlands läkarförening, lade fram alternativa yrkanden för att

mjuka upp CS mer kategoriska skrivning om avveckling som ett mål.

Även Erik Hulegårdh, representant för valberedningen, stod upp för fritidshusen:

– Det enda som är gratis är osten i rättfällan, framhöll han och menade att förbundet nog skulle ha råd med några hundra tusen för att få husen i bättre skick.

Förespråkare för avveckling, bland andra VD, pekade på att det sannolikt fanns bättre husförvaltare än Läkarförbundet. Man borde också se på vilka alternativa »förmånspaket« som kan åstadkommas för att skapa medlemsnytta.

Lätt förvirring uppstod kring vilka yrkanden som skulle upp till votering, och situationen räddades av gonggongen – eftermiddagens kafferast. Som så ofta vid detta fullmäktigemöte slogs kloka huvuden samman under pausen för att vid återsamlingen presentera en skrivning som såväl huskramarna som CS kunde ställa sig bakom:

»CS avser att se över en eventuell förnyelse av förbundets innehav av fritidshus och medlemmars möjlighet till förmånligt semesterboende«. Så blev också fullmäktigemötets salomoniska beslut. **UK**

Medvind i ekonomin

Ekonomin gick starkt framåt 2006 för Läkarförbundet, tack vare god avkastning på värdepapper, stark finansrörelse och ökade medlemsintäkter när Läkartidningen inkluderades i avgiften.

– Det är glädjande att redovisa resultatet för 2006, inledde VD Catarina Andersson Forsman.

Sedan 2002 kan förbundets ekonomi illustreras med en brant uppåtgående kurva, framför allt under det senaste året. 2005 års resultat förbättrades med 70 miljoner kronor till förra årets på 89,1 miljoner kronor.

Den avgående VDn och ekonomidirektören Johan Bohman kommer att kunna se tillbaka på ett rustat fackförbund, delvis tack vare av börsens frammarsch. Till exempel kommer 58 miljoner kronor av årets resultat från reavinst från försäljning av aktierelaterade instrument och en extra utdelning från Salus Ansvär.

– Finansrörelsen förbättrade sitt resultat från 72,9 miljoner till 89,6 miljoner kronor. Avkastningen på värdepappersportföljen blev också god, sa Andersson Forsman.

Andra orsaker till uppsvinget i ekonomin är lägre personalkostnader, avveckling av bidragen till lokalföreningar och ökade medlemsintäkter. En avgiftshöjning gjordes när Läkartidningen blev en medlemsförmån. Tidningens annonsintäkter ligger kvar på en fortsatt hög nivå, men resultatet sjönk något på grund av högre produktionskostnader.

– Finansieringsgraden är i dag 98 procent. Den har ökat rejält under året efter att vi har minskat beroendet av Läkartidningen, sa Catarina Andersson Forsman.

AB

med utskottsberedning bra?

Thomas Schultze, Värmlands läkarförening, på sitt första fullmäktigemöte:

– Ja, det är en bra tidpunkt. I maj händer så mycket.

– Ja, med så mycket frågor hade det varit ohanterligt i plenum. Och eftersom vi har olika intressen kan man få fördjupad diskussion i grupp.

Erik Hulegårdh, valberedningen, sjätte fullmäktigemötet:

– Nej, jag hade hellre sett att det var på våren. Det blir bättre inramning om det är sol och varmt.

– Ja, det är jättebra när det är så här många motioner och jag tror fler vågar komma till tals i mindre grupper. Men om det finns mer tid är det bättre med stort forum. Då kan fler åsikter komma fram och ingen missar någon fråga.

Eva Fägerskjöld, Göteborgs läkarförening, tjugonde fullmäktigemötet:

– Nej, jag tycker inte det är så roligt. Det är grått och kallt. Och läkarstämman ligger veckan efter och för många blir det en fråga om att välja.

– Ja, med tanke på alla de 42 motionerna så kändes det mycket bra. Alla kommer till tals i smågrupper och jag upplevde att gruppernas sammansättning var representativ.

Svårt hitta mätbart lönemål

Årets verksamhetsplan är betydligt kortare än tidigare års. Den har också en rad mätbara resultatmål. Något mätbart mål för läkares lönenivåer eller löneutveckling finns dock inte med, även om en sådan önskan fanns hos fullmäktige. Trots långa diskussioner hittade man ingen lämplig formulering.

– Kanske nästa år? sa förbundsordförande Eva Nilsson Bågenholm.

EO

LÄKARFÖRBUNDETS FULLMÄKTIGEMÖTE 2007

Chefer skeptiska till fackligt stöd från motpart

Läkarförbundet ska utreda för- och nackdelarna med att chefer, som behöver fackligt stöd, vänder sig till den lokala läkarföreningen.

Förslaget kom från chefsföreningen, som tar upp problemet med att chefer som behöver facklig hjälp är hänvisade till de personer som i vardagen är deras motpart. Rollerna blir otydliga, och chefen kan uppleva sin arbetsgivarroll försvagad eller urholkad, menade motionärerna.

Att detta upplevs som ett problem, vittnade flera chefer om i utskottsbehandlingen.

Samtidigt hävdade flera delegater från lokalföreningar att det gått utmärkt att representera och bistå cheferna.

– Vi ser väl olika sidor av myntet, menade Christina Kilander, chefsföreningen. Ni ser att det inte är ett problem. Men vi har sett den andra sidan i många år.

Chefsföreningen hade från början också krävt att man ska utreda om inte en bättre ordning är att inrätta en funktion centralt för hjälp och stöd till de medlemmar som är chefer, men backade från detta under utskottsbehandlingen och nöjde sig med att

man börjar med att titta på för- och nackdelar med att vända sig till lokalföreningen.

Fullmäktige gav också sitt stöd till Sjukhusläkarföreningens och Stockholms läkarförenings krav på att utreda bra modeller för chefsstöd inom förbundet och aktivt driva frågan om att återgång från chefskap till klinisk tjänst måste struktureras på ett bra sätt för att undvika problem i slutet på en chefsperiod. Däremot avslogs samma motionärers förslag att utreda hur utbildningen för förtroendevalda i lokalföreningar angående chefsfrågor ska organiseras. **KB**

Tre nyval till styrelsen

Fredrik Åberg är en av de tre nyvalda, ett fyllnadsval efter Charlotta Sävblom. Sedan 2007 är han vice ordförande i Sylf. I botten är han ST-läkare i psykiatri och arbetar vid psykiatriska kliniken, Varbergs sjukhus. Hans andra uppdrag är ledamot av IPULS pedagogiska och vetenskapliga råd, styrelsesuppleant i IPULS, ledamot i Läkarförbundets utbildnings- och forskningsdelegation samt fullmäktigeledamot i Läkarförbundet från 2005.

Karl Obrant är också ett nytt ansikte i CS. Han är specialist i ortopedi sedan 1980 och är professor och forskningschef vid Universitetssjukhuset i Lund. Sedan 2002 har han varit styrelseledamot i Läkarförbundets chefsförening, suttit med i utbildnings- och forskningsdelegationen sedan 2006 samt är fullmäktigeledamot från 2006. Karl Obrant är även styrelseordförande för Medicinska forskningsrådets planeringsgrupp för skelettsjukdomar.

Mikael Rolfs valdes också in i CS. Hans bakgrund är specialistläkare i anestesivård, och han arbetar i dag vid Karolinska Universitetssjukhuset där han också är ordförande för Karolinska Universitetssjukhusets läkarförening. Därtill 1:e vice ordförande i Stockholms läkarförening sedan 2006 och ledamot i Stockholms Sjukhusläkarförenings styrelse sedan 2004. Han sitter även med som ledamot i Läkarförbundets råd för läkemedel och medicinteknik sedan 2007 och är fullmäktigeledamot från 2004. ■

Obligatoriet bort för pensionärer ...

Fullmäktige beslutade följa CS förslag och ändra stadgarna så att pensionsmedlemmar inte längre är skyldiga att tillhöra en yrkesförening och en lokalförening. Bakgrunden är bland annat

att det visat sig att pensionärer byter till de yrkesföreningar som har lägst pensionsavgifter, vilket medför onödigt administration och missvisande statistik.

Dessutom ändras stadgarna

så att man för att få räknas som pensionsmedlem, och därmed få lägre avgift, antingen ska ha fyllt 70 år eller ha fyllt 61 år och skriftligen anmält till förbundet att yrkesverksamheten upphört. **KB**

... men kvar för alla andra medlemmar

Privatläkarföreningen krävde i en motion att det obligatoriska medlemskapet i lokal- och yrkesföreningar tas bort för alla medlemmar. Under utskottsbehandlingen backade motionären, representerad av Kerstin Engervall, en bit och ändrade yrkandet från att obligatoriet tas bort till att detsamma utreds »förutsättningslöst med medlemmarnas bästa för ögonen«. Men den storstilade formuleringen hjälpte föga, fullmäktige gick på Centralstyrelsens linje och avslag motionen.

I utskottets förberedande diskussion handlade många av argumenten snarare om föreningarnas existens än om den obligatoriska anslut-

ningen; till exempel betonade flera obligatorieförespråkare att det är lokalföreningarna som har förhandlingsmandat och rätt att skriva kollektivavtal.

Även om det inte sas rent ut andades dessa argument en farhåga för att föreningarna

Kerstin Engervall, Privatläkarföreningen (längst till vänster i bild), och Mikael Rolfs, Sjukhusläkarföreningen (stående), i utskottet som beredde motionen om delföreningsobligatoriet. Mikael Rolfs lyfte fram vikten av starka lokalföreningar som har förhandlingsmandat, medan Kerstin Engervall talade om fördelarna med medlemmars aktiva val.

skulle riskera att försvinna eller försvagas om obligatoriet togs bort. En farhåga som alltså inte delades av Kerstin Engervall.

Det skulle vara vitaliserande för föreningarna att få jobba lite för varan, tyckte hon. **KB**

Läkarförbundets nyvalda CS:

Bakre raden från vänster:
Lars Nevander, Karl Obrant (nyval), Benny Ståhlberg (andre vice ordförande), Ann-Marie Pernulf, Johanna Pallin (adjungerad, MSF), Gunnar Welander, Fredrik Åberg (nyval).

Mitten från vänster:
Thomas Flodin, Heidi Stensmyren, Marie Wedin, Anna Rask-Andersen, Christina Berntsson.

Längst fram från vänster:
Hans Hjelmqvist, Eva Nilsson Bågenholm, Mikael Rolfs (nyval).

Texter från Läkarförbundets fullmäktigemöte 2007:

Tom Ahlgren, Agneta Borgström, Karin Bergqvist, Uno Käärik, Elisabet Ohlin

Foto: **Urban Orzolek**

A

Läkarförbundets VD slutar

Catarina Andersson Forsman slutar som VD på Sveriges läkarförbund vid årsskiftet. Hon har utsetts till ny hälso- och sjukvårdsdirektör i Stockholms läns landsting.

– Jag slutar därför att jag har fått en ny utmaning. Det händer väldigt mycket inom svensk sjukvård just nu. Det blir spännande att tillsammans med den politiska ledningen påverka sjukvården mer direkt, säger hon.

Catarina Andersson Forsman är i grunden barnröntgenläkare och har haft en rad tunga positioner inom svensk sjukvård: chef för Socialstyrelsens tillsynsmyndighet, studierektor vid Karolinska institutet, verksamhetschef i Umeå och biträdande sjukhuschef i Uppsala.

Kan det bli ett problem för förbundet att Catarina Andersson Forsman går över till arbetsgivarsidan?

– Nej, jag ser inga uppenbara risker med det. Jag har stort förtroende för Catarina och för att hon kan skilja på sina roller. När det gäller Vårdval Stockholm så följer vi utvecklingen och tycker att

Läkarförbundets avgående VD, Catarina Andersson Forsman, på årets fullmäktigemöte.

den är bra. Det kan vara en fördel för oss att Catarina har förståelse för vårt perspektiv, kommenterar Eva Nilsson Bågenholm.

Nu tar vice VD Rolf Kristensson över. I december kommer Centralstyrelsen att diskutera hur rekryteringsfrågan ska lösas framöver. En fråga gäller om VD också måste vara läkare.

Björn Ramel

A

Avgift till a-kassan sänks

Medlemsavgiften till Akademikernas erkända a-kassa, AEA, sänks med 55 kronor per månad från 225 till 170 kronor, från den 1 januari 2008. Det är det goda läget på arbetsmarknaden som minskat kassans kostnader, enligt AEA.

Avgiften har rört sig upp och ner senaste året. När de nya a-kassareglerna trädde i kraft den 1 januari höjdes den från 90 kronor till 240 kronor. Den 1 september sänktes den till 225 kronor, och nu sänks den alltså ytterligare till 170 kronor. ■

Bristande kompetens i äldreomsorgen

Regeringen vill ha en nationell strategi för kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen och tillsätter därför en utredning som ska ta fram förslag på yrkeskriterier och bättre förutsättningar för kompetens- och karriärutveckling. Betänkandet ska lämnas senast i november 2008.

Ett mål är att all personal ska ha grundläggande yrkeskompetens. Idag har endast 68 procent av undersköterskorna formell omvårdnadsutbildning. Bland dem som nyrekryteras är siffran endast 58 procent. ■